

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної
роботи

Галина ЄВССЄВА

» _____ 20__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ЗНАНЬ ЯК МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 051 «Економіка»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-наукова програма _____ «Економіка»

(назва освітньої програми)

освітній ступень _____ доктор філософії

(ступень)

форма навчання _____ денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Кіра СПІРІДОНОВА

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економіка знань як модель розвитку соціально-економічних систем» складена відповідно до освітньої програми підготовки докторів філософії спеціальності 051 «Економіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Економіка знань як модель розвитку соціально-економічних систем» є сучасні концепції, методичні підходи до формування економіки, заснованої на знаннях та їх ефективному застосуванні.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			3	4
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	44		44	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	76		76	
підготовка до аудиторних занять	22		22	
підготовка до контрольних заходів	28		28	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	26		26	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			Залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни- вдосконалення теоретичних знань та підходів до формування і розвитку економіки знань як основного інструменту інноваційного розвитку соціально-економічних систем, а також обґрунтування основних напрямів державної політики у сфері економіки знань.

Завдання дисципліни: засвоєння здобувачами термінологічного апарату у сфері економіки знань; визначення джерел знань та вивчення особливостей формування ресурсів розвитку економіки знань.

Пререквізити дисципліни: «Філософія науки», «Методологія наукових досліджень та управління науковими проектами».

Постреквізити дисципліни: виконання дисертаційної роботи.

Компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до системного наукового світогляду, абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК-3. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СК-5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН-1. Мати теоретичні знання зі сфери дослідження, особливостей розвитку соціально-економічних систем, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН-2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації.

РН-3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

Додаткові:

-визначати індекси, що формують економіку знань.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: групові, аудиторні, позааудиторні, фронтальні і колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи підходи до визначення інноваційної конкурентоспроможності бізнесу					
Характеристики індустріального і постіндустріального (інформаційного) суспільств	16	4	2		10
Економіка знань: сутність та фактори управління знаннями	16	4	2		10
Принципи економіки знань та її складові елементи	16	4	2		10
Індекси, що формують економіку знань	16	4	2		10
Державна економічна політика для проведення соціально-економічної трансформації у напрямку економіки знань	20	6	2		12
Моделі інноваційного розвитку розвинених країн	18	4	2		12
Особливості розвитку економіки знань в Україні	18	4	2		12
Разом за змістовим модулем 1	120	30	14		76
Усього годин	120	30	14		76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Характеристики індустріального і постіндустріального (інформаційного) суспільств	4
3,4	Економіка знань: сутність та фактори управління знаннями	4
5,6	Принципи економіки знань та її складові елементи	4
7,8	Індекси, що формують економіку знань	4
9,10,11	Державна економічна політика для проведення соціально-економічної трансформації у напрямку економіки знань	6
12,13	Моделі інноваційного розвитку розвинених країн	4
14,15	Особливості розвитку економіки знань в Україні	4
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Характеристики індустріального і постіндустріального (інформаційного) суспільств	2
2	Економіка знань: сутність та фактори управління знаннями	2
3	Принципи економіки знань та її складові елементи	2
4	Індекси, що формують економіку знань	2
5	Державна економічна політика для проведення соціально-економічної трансформації у напрямку економіки знань	2

6	Моделі інноваційного розвитку розвинених країн	2
7	Особливості розвитку економіки знань в Україні	2
Усього годин		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні роботи не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	22
2	підготовка до контрольних заходів	28
3	виконання курсового проекту або роботи	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	26
	- Відмінності між традиційною, інформаційною, інноваційною, новою економікою та економікою знань	8
	- Модель DIKW	9
	- модель SECI	9
	Усього годин	76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи та засоби діагностики успішності навчання: тестування; розв'язування практичних задач; опрацювання теоретичних завдань, винесених на самостійну роботу.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю за змістовий модуль складається з:

- присутності здобувача вищої освіти на лекціях (максимальна кількість – 15 балів. 1 лекція – 1 бал);
- робота здобувача вищої освіти на практичних заняттях (максимальна кількість – 70 балів. Присутність Активна робота, розв'язання всіх завдань вчасно, в повному обсязі, наявність обґрунтованих висновків– 10 балів, розв'язання всіх завдань в повному обсязі, але без наявності висновків, що обґрунтовують відповідь– 8-9 балів, розв'язання завдань не в повному обсязі, без висновків та пояснень– 6-7 бали, розв'язання містить неprincipові помилки або наведено правильну відповідь без пояснень – 2-5 балів, відповідь вказано невірно – 1 бал, розв'язання відсутнє – 0 балів);
- конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях – 5 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 5 балів; якщо у конспекті допущені неprincipові помилки, відсутня необхідна деталізація, здобувач вищої освіти одержує 4 бали; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, здобувач вищої освіти одержує 3 бали; здобувач вищої освіти не повністю розкрив сутність питання, допущені грубі помилки – 2 бали; якщо у відповіді містяться принципіві помилки – 1 бал, конспект відсутній – 0 балів.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача освіти, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять аспірант не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Здобувачі мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дяків, О. Розвиток економіки знань в організації, яка самонавчається / О. Дяків, Д. Шушпанов, В. Пошелюжний // Вісник Тернопільського національного економічного університету. — 2020. — Вип. 1. — С. 113–125.
2. Зінченко, О. А. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток / О.А. Зінченко, П. Даріюш, Д.С. Зінченко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». — 2019. — №16. — С. 3-13.
3. Ілляшенко, С. М. Управління знаннями в системі інноваційного розвитку організації / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко, Г.О. Комарницька // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2017. — №1. — С. 231-241.
4. Мельник, Л.Ю. Еволюція наукових уявлень про економіку знань / Л. Ю. Мельник // Економічний вісник університету. — 2015. — Вип. № 26/1. — С.37-42.
5. Ragulina Y.V. (2019) Priorities of Development of Industry 4.0 in Modern Economic Systems with Different Progress in Formation of Knowledge Economy. In: Popkova E., Ragulina Y., Bogoviz A. (eds) Industry 4.0: Industrial Revolution of the 21st Century. Studies in Systems, Decision and Control, vol 169. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-94310-7_16
6. . Tatjana Boczy, Ruggero Cefalo, Andrea Parma, Rikke Skovgaard Nielsen Positioning the Urban in the Global Knowledge Economy: Increasing Competitiveness or Inequality

Published: 3 December 202 Issue: Vol 8, No 4 (2020): Cohesion in the Local Context: Reconciling the Territorial, Economic and Social Dimension DOI: <https://doi.org/10.17645/si.v8i4.3332>

7. . Alguliyev, R. M., & Aliyev, A. G. (2019). The development of indicators and indices system characterizing information and knowledge economy. Paper presented at the 11th IEEE International Conference on Application of Information and Communication Technologies, AICT 2017 - Proceedings, Retrieved from <https://doi.org/10.1109/ICAICT.2017.8687263>

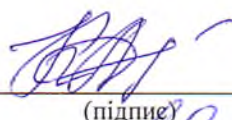
Допоміжна

1. Візіренко С.В. Генезис поняття «Економіка знань» / С.В. Візіренко // Сталий розвиток економіки : [всеукр. наук.-вироб. журн.]. – 2012. – № 2. – С. 44-49.
2. Мельник Л. Формування економіки знань, або принципи організації майбутнього / Л. Мельник // Вісник НАН України. – 2010. – № 6. – С. 19-28.
3. Спірідонова К.О., Герасимова О.Л., Каширнікова І.О. Стійкий розвиток підприємства з урахуванням нової парадигми управління // Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. - Випуск 2 (19) 2019. – С. 126-130

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Законодавча база України <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>
2. Богдан В. Управління знаннями – виклик майбутнього : [електронний ресурс] / В. Богдан. – Режим доступу : <http://management.com.ua/hrm/hrm016.html>.
3. Кондаурова І.О. Інституційні аспекти становлення економіки знань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ea.donntu.edu.ua>
4. Кушерець В.І. Час знань : [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://znannya.org.ua/cgi-bin/view.cgi?id=147&cat_id=2&page=7.
5. Мусіна, Л.О. Основні засади переходу до економіки знань: перспективи для України / Л. О. Мусіна // Електронний ресурс. Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_03_3_87_uk.pdf
6. Рак, Н.Є. Економіка знань: сутність та фактори управління знаннями / Н. Є. Рак // Електронний ресурс. Режим доступу: http://ird.gov.ua/pe/re200903/re200903_224_RakNYe.pdf
7. Романуша, Ю.В. Дослідження проблем формування економіки знань в Україні / Ю. В. Романуша // Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/62.pdf
8. Світлична, В.Л. Теоретичний базис нової парадигми суспільства – економіки знань / В. Л. Світлична // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2015/No3/184-193.pdf>
9. Старовойт О.В. Економіка знань у стратегії інноваційного розвитку освіти : автореф. дис. ... канд. філософських наук, Київ, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvitata.com/osvita-ta-ekonomika>

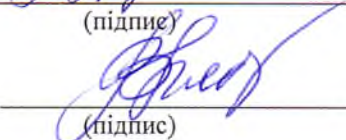
Розробник

(підпис)

(Кіра СПІРІДОНОВА)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Юлія ОРЛОВСЬКА)